МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 5

Матеріали
Звітної науково-практичної конференції науковців МАУП
“Соціальна практика та теоретико-методологічні
засади модернізації України
(політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми)”
м. Київ, МАУП, 30 листопада 2017 р.

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2017

ББК 63.3(4УКР)я43
С76

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 12 від 25.10.17)

Редакційна колегія:
М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
В. І. Литвиненко, д-р юрид. наук, проф.;
Є. О. Романенко, д-р наук з держ. упр., проф.;
О. Л. Фещенко, канд. екон. наук, доц.;
Л. В. Янюк (виконавчий редактор).

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП "Видавничий дім "Персонал", 2008 —

С76 Вип. 5: Матеріали звітн. наук.-практ. конф. "Соціальна практика та теоретико-методологічні засади модернізації України (політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми)", 30 листопада 2017 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2017. — 352 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези доповідей учасників науково-практичних форумів МАУП, що відбувались у контексті загальноакадемічної Науково-практичної конференції "Соціальна практика та теоретико-методологічні засади модернізації України (політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми)" з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2017
© ДП "Видавничий дім "Персонал", 2017

Вус В. І.
Особливості аксіогенезу підлітків при поєднанні релігійної освіти із всебічним розвитком їх особистості *147*

Shamne A. V.
Subjective welfare as a component of the mental health of modern youth of Ukraine *149*

Богдан О. Ю.
Психологічні чинники готовності старшокласників до вибору майбутньої професійної діяльності *150*

Кравченко І. М.
Особливості впливу сім'ї на становлення особистості підлітків *152*

Каляміна В. К.
Особливості міжособистісних відносин молодших школярів із синдромом дефіциту уваги та гіперактивності *155*

Лещенко О. С.
Психологічні особливості агресивної поведінки жінок із співзалежністю *157*

Панасюк В. С.
Удосконалення стилю керівництва в комерційній організації на прикладі ПП "Алмавеко, фуд" *159*

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ІМ. КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ "Україна – незалежна, демократична, соціальна, правова держава: реалії сьогодення та перспективи"

Іваненко О. В.
Інформаційна ентропія та ентропійна інформація у галузі права: деякі загальнотеоретичні питання *161*

Заросило В. О.
Окремі аспекти запобігання і протидії корупції у Великобританії *164*

Кислий А. М., Денисенко М. М.
Становлення системи нормативного регулювання негласних слідчих (розшукових) дій *167*

Бортник В. А.
Сучасні муніципальні концепції *171*

Ковальчук А. Ю.
Конституція України — як правова основа протидії корупції *174*

Веклич В. О.
Корупція як деструктивний чинник стосовно прав людини: потреба щодо інформування громадськості й реалізації відповідної політики *177*

Стасюк С. В.
Оновлені моделі податкових правових відносин в Україні *180*

Курчина Т. О., Чорна М. Ф., Твердохліб А. І.
Феномен правової культури: сучасне прочитання *183*

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
"Україна – незалежна, демократична, соціальна, правова держава: реалії сьогодення та перспективи"
27 жовтня 2017 року

О. В. ІВАНЕНКО
канд. юрид. наук, доц., ННІП МАУП

ІНФОРМАЦІЙНА ЕНТРОПІЯ ТА ЕНТРОПІЙНА ІНФОРМАЦІЯ У ГАЛУЗІ ПРАВА: ДЕЯКІ ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ

Інформація у реальній дійсності зазвичай розглядається в процесі руху, передачі, вона усуває у правових системах невизначеність і, насамперед, пов'язана із наразі невідомими фактами або явищами. Тому логічним буде виходити із того, що вивчення інформації у взаємозв'язку із ентропією як мірою невизначеності, невпорядкованості правової систем є її тлумаченням як міри інформаційних можливостей системи.

В межах високоорганізованих цілісних систем функціонують специфічні механізми управління, головною метою яких є досягнення тих цілей, які стоять перед кожною із систем, й визначають характер їх функціонування та розвитку. Загальною рисою в процесах управління є його антиентропійний характер. По суті кожний процес управління є антиподом процесу дезорганізації, і дозволяє стабілізувати систему, зберегти її якісну визначеність, підтримати її динамічну рівновагу із навколишнім середовищем та забезпечити досягнення того чи іншого корисного результату.

Слід зауважити, що зберегти свою якісну визначеність та цілісність високоорганізована система здатна лише за умови обмеженості впливів як з середини, так й ззовні. Такого роду вплив не повинен бути занадто сильним, аби не зруйнувати систему, але в той же час й достатнім, щоб процес управління міг би здійснюватися безперешкодно. На наш погляд, такою формою впливу є інформація.

Працюючи із соціально-правовою інформацію необхідно враховувати не лише її цінність, але й корисність, ефективність, оптимальність, різноманітність тощо. Виходячи з цього, поняття цінності набуває конкретного якісного навантаження. У правовій реальності цінність інформації може бути як позитивною, так і негативною з точки зору як джерела, так й отримувача.

Зрозуміло, що в розрізі управління у галузі права поведінка суб'єктів управління характеризується постановкою певних юридично значущих цілей, а також їх до-

сягненням. Іноді виникає певна невизначеність стосовно цілей, засобів та методів їх досягнення. Проте така дезорганізація зникає у разі отримання відповідної нормативно-правової інформації. Для суб'єктів управляння у галузі права найбільшої цінності набуватиме та інформація, яка усуватиме невизначеність у системі, міститиме моделі правового регулювання, варіанти необхідної юридично значущої поведінки [1].

Цінність нормативно-правової інформації визначається на усіх рівнях її сприйняття. Відбір такої інформації передбачає наявність всім відомої свободи суб'єкта управління у галузі права, який при цьому обирає найбільш цінні повідомлення, відомості та використовує їх для досягнення поставлених цілей. У кожному конкретному випадку той чи інший варіант правової інформації може виявитися більш або менш значущим в процесі прийняття та реалізації юридичних рішень. Тому ми можемо вести мову про неоднакову здатність зменшити за допомогою норм права ентропію у системних утвореннях тощо. А отже, інформаційна цінність норм права може характеризуватися в даному випадку з урахуванням діяльності суб'єктів управління, їх цілей, особливостей правового впливу.

Відомо, що не вся нормативно-правова інформація може виконувати функцію усунення невизначеності у правових утвореннях, регулювати правовідносини, поведінку людей. Той масив інформації, який не несе корисного навантаження, називається надлишковим. Такого роду інформація може призвести до збільшення ентропії у правовій системі, іноді вона ускладнює сприйняття та усвідомлення юридичних месиджів, відомостей, перевантажуючи їх питаннями, які дублюють одне одного тощо. Тому, досліджуючи взаємозв'язок ентропії та нормативно-правової інформації, що циркулює у суспільстві, необхідно звернути увагу на даний факт.

Надлишок нормативно-правової інформації тягне за собою її викривлення на різних рівнях: на рівні сприйняття даної інформації суб'єктом управління в галузі права, на рівні руху інформації від суб'єкта до об'єкта управління (неправильне тлумачення норм права, невірне їх застосування, викривлення правових норм в процесі реалізації управлінських рішень тощо) [2, с. 4].

В такому разі сутнісне перенавантаження правових норм можна розглядати на рівні окремих юридичних норм (по горизонталі, повторення правових приписів у суміжних нормах), на рівні правового системного утворення (по вертикалі, тобто взаємодія суб'єктів правового впливу, принципів та норм, інститутів і норм), співвідношення галузей права та галузей законодавства, повторення норм, правових рішень у часі тощо.

У разі зменшення або збільшення інформації, що надходить із навколишнього середовища або діє у самій системі може відбуватися несподівана зміна стану системи — біфуркація. Дійсно, після накопичення ентропії вище критичного рівня, подальше існування системи є неможливим, і вона або руйнується, або змінює власну структуру, входячи у новий життєвий цикл.

Інформаційна потужність правової системи визначається як здатністю її елементів генерувати упорядковану інформацію, так й здатністю гіперциклу її утримувати, відбирати та продукувати. Структура правової системи визначає траєкторію її еволюції у напрямі щодо досягнення стану аттрактора, досягнувши якого система еволюціонує навколо свого стану рівноваги. Тому її подальший розвиток, нарощування інформаційної потужності видається можливим виключно за умови долання процесу структурних змін, викликаних або потужним зовнішнім впливом, або накопиченням внутрішнього хаосу, що призводить до незворотних змін та відхилення від стану рівноваги [3, с. 36].

Рівновага правових систем під час проходження етапів детермінованої еволюції супроводжується збільшенням ентропії, яка у межах заданого гіперциклу досягає максимального значення у стані-аттракторі. У стані-аттракторі правова система досягає меж свого розширення та знаходиться у рівновазі у рамках заданого гіперциклу (структури) та стану навколишнього середовища. Подальше розширення системи стримується зростанням ентропії, що здатна зруйнувати структуру системи, занурити її у хаотичний стан. Можливості подолання негентропійного бар'єру у розвитку системи у стані ентропійного потенціалу пов'язані з її структурними перетвореннями та досягненням якісно нового стану, що характеризується вищим рівнем упорядкованості [4, с. 83].

Таким чином, слід наголосити на особливо важливому значенні перехідних періодів структурних змін правових систем. Не дивлячись на те, що існує значний науковий інтерес до вивчення таких періодів, сутнісні їх ознаки є малодослідженими. І це не випадковість, оскільки невизначеність, яка внутрішньо притаманна процесам структурних змін, надзвичайно ускладнює як формулювання загальних закономірностей, так й наукове прогнозування.

Проблема правової ентропії наразі залишається однією із слабо досліджених юридичною наукою. Разом із тим, слід наголосити, що поняття правової ентропії дає можливість проаналізувати процеси, що відбуваються у реальній правовій дійсності. Нормативно-правова ж інформація є мірою упорядкованості правової системи і покликана забезпечувати зниження рівня правової ентропії.

Джерела

1. Ерохин В. И., Ерохина Ю. В. Информация как мера упорядоченности правовой системы (теоретико-исторческий аспект) / В. И. Ерохин, Ю. В. Ерохина. Режим доступа: http://cyberleninka.ru/article/n/informatsiya-kak-mera-uporyadochennosti-pravovoy-sistemy-teoretiko-istoricheskiy-aspekt
2. Любичанковский В. А. Эволюция понятия "состояние" в классической физике / В. А. Любичанковский // Теоретический журнал "Credo". — № 1. — 2000. — С. 4.
3. Павлова Ю. В. Правовая энтропия: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 / Ю. В. Павлова. — Владимир, 2004. — 173 с.
4. Грунина В. А. Синергетические основы правового регулирования: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 / В. А. Грунина. — М., 2007. — 171 с.